

การพัฒนาแบบตรวจสอบรายการประเมินอภิมานแบบตอบสนองสำหรับการตรวจเยี่ยมประเมิน คุณภาพโรงพยาบาลของผู้เยี่ยมสำรวจใหม่

Development of the responsive meta-evaluation checklist for new surveyor
in hospital survey visit

นวลพรรณ สูงสมสกุล¹ อัจศรา ประเสริฐสิน² เกียรติยศ กุลเดชชัยชาญ³

Nualpan Soongsomsakul¹ Ujsara Prasertsin² Kaittiyos Kuldejchaichan³

¹ นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาวิทยาการการประเมิน สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา

Student at Srinakharinwirot University. Master of Science (Evaluation Methodology)

Educational and Psychological Test Bureau

Corresponding author, E-Mail: nualpan@ha.or.th

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

Assistant Professor, Ph.D., Educational and Psychological Test Bureau, Srinakharinwirot University

Email: ubib_p@hotmail.com

³ อาจารย์ ดร. สาขาการศึกษาวิทยาศาสตร์สุขภาพ คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล

Lecturer, Ph.D., Master of Science Program in Health Science Education,

Siriraj Hospital, Mahidol University E-Mail: kaittiyos6637@gmail.com

Received: July 16, 2020; Revised: July 30, 2020; Accepted: April 1, 2021

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมาย 2 ประการ (1) เพื่อพัฒนาแบบตรวจสอบรายการประเมินอภิมานแบบตอบสนองสำหรับการตรวจเยี่ยมประเมินคุณภาพโรงพยาบาลของผู้เยี่ยมสำรวจใหม่ (2) เพื่อตรวจสอบคุณภาพของแบบตรวจสอบรายการประเมินอภิมานแบบตอบสนองการตรวจเยี่ยมประเมินคุณภาพโรงพยาบาลที่สร้างขึ้น เครื่องมือที่ใช้การวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์แบบตรวจสอบรายการ และประเด็นการสนทนากลุ่ม ตัวอย่างวิจัย ได้แก่ กลุ่มผู้บริหาร กลุ่มคนในองค์กร และกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องของเคนดอลล์ ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ (1) การพัฒนาแบบตรวจสอบรายการประเมินอภิมานแบบตอบสนองสำหรับการตรวจเยี่ยมประเมินคุณภาพโรงพยาบาลของผู้เยี่ยมสำรวจใหม่ พบว่า ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของการตรวจเยี่ยมประเมินคุณภาพโรงพยาบาล ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงพยาบาล ผู้จัดการศูนย์พัฒนาคุณภาพของโรงพยาบาล ผู้อำนวยการของสถาบันรับรองคุณภาพสถานพยาบาล หัวหน้าสำนักประเมินและรับรองของสถาบันรับรองคุณภาพสถานพยาบาล ครูฝึกผู้เยี่ยมสำรวจ/หัวหน้าทีมเยี่ยมสำรวจ และได้รับความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย พบว่า ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียยังให้ข้อมูลเกี่ยวกับความคาดหวังที่มีต่อผู้เยี่ยมสำรวจใหม่ กระบวนการตรวจเยี่ยมสำรวจคุณภาพโรงพยาบาล และการปรับปรุงการเยี่ยมสำรวจ องค์ประกอบที่สำคัญของแบบตรวจสอบรายการ มี 3 มาตรฐาน คือ มาตรฐานด้านลักษณะของผู้ตรวจเยี่ยม ด้านกระบวนการตรวจเยี่ยม และด้านจรรยาบรรณของ

ผู้เยี่ยมชมสำรวจ (2) คุณภาพของแบบตรวจสอบรายการประเมินอภิमानแบบตอบสนอง พบว่า ค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาผ่านเกณฑ์ทุกข้อรายการทั้ง 3 มาตรฐาน ค่าความเชื่อมั่นระหว่างผู้ประเมิน รวมทุกมาตรฐานอยู่ในเกณฑ์ดี

คำสำคัญ: การประเมินอภิमान, แบบตรวจสอบรายการประเมิน, การตรวจเยี่ยมโรงพยาบาล, การประเมินคุณภาพ, ผู้เยี่ยมชมสำรวจใหม่, การประเมินอภิमानแบบตอบสนอง

Abstract

The objectives of this research were as follows: (1) to develop a meta-evaluation checklist for hospital visits and quality assessment using Responsive Meta-Evaluation (RME); and (2) to inspect the developed meta-evaluation checklist for hospital visits and quality assessment using Responsive Meta-Evaluation (RME). The instruments were interview form, meta-evaluation checklist and focus group issues. Samples are executives, head officer, and operational groups. Data were analyzed using frequency, percentage, mean, and Kendall's Coefficient of Concordance (W). The results summarized as follows: (1) Development of a responsive meta-evaluation checklist for the new surveyor's hospital visits and quality assessment checklist by identifying stakeholders and their needs, the stakeholders of hospital visits and quality assessment included hospital administrators, Hospital Accreditation Center managers, the Healthcare Accreditation Institute Director, the Chief of the HA Bureau of Assessment and Accreditation, inspector trainers, and the heads of inspection teams; the results of hospital visits and the inspection showed that the stakeholders provided information about their expectations of new surveyors, visits, inspection process and the improvement of the inspection process. There are 3 elements of Responsive meta-evaluation checklist form: characteristics of inspector, visiting process and ethics of inspector. (2) The quality of a meta-evaluation checklist found that the content validity criteria passed all criteria, all 3 standards. Inter-Rater Reliability, All standards are good

Keyword: Meta-Evaluation, Evaluation checklist, Hospital visits, Quality assessment, New Surveyor, Responsive meta-evaluation

บทนำ

สถาบันรับรองคุณภาพสถานพยาบาล (องค์การมหาชน) หรือ สรพ. เป็นหน่วยงานของรัฐ ดำเนินการเกี่ยวกับการประเมินระบบงานและการรับรองคุณภาพของโรงพยาบาลตามมาตรฐาน Healthcare Accreditation หรือ HA เน้นสร้างการเรียนรู้กับโรงพยาบาลเพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องตระหนักในความสำเร็จและโอกาสพัฒนา (สถาบันพัฒนาและรับรองคุณภาพโรงพยาบาล, 2550) และทำให้องค์กรเกิดการเรียนรู้ มีการประเมินและพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง โดยภายใต้การดำเนินการของสถาบันรับรองคุณภาพสถานพยาบาล (สถาบันรับรองคุณภาพสถานพยาบาล, 2552) การตรวจเยี่ยมประเมินคุณภาพโรงพยาบาล ต้องอาศัยกระบวนการประเมินที่สามารถอธิบายมูลค่า และนำไปสู่การตัดสินใจ ในการประเมินนั้น ซึ่งคำนึงว่าผลของการประเมินนั้น มีความเหมาะสมกับเกณฑ์และมาตรฐานที่กำหนดขึ้น และนำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพงานประเมินและนักประเมินให้เป็นประโยชน์ต่อไป ตามที่นักวิชาการด้านการประเมินของไทย (สมหวัง พิธิยานุวัฒน์, นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2547; สุวิมล ว่องวาณิช, 2548; ศิริชัย กาญจนวาสี, 2554) ได้สรุปจุดมุ่งหมายของการประเมินอภิमान นอกจากนี้ผู้เยี่ยมชมสำรวจใหม่ที่อยู่ระหว่างการสั่งสมประสบการณ์และความสามารถ ครูฝึกผู้เยี่ยมชมสำรวจจึงจำเป็นต้องอาศัยแบบตรวจสอบรายการการประเมินอภิमानในการประเมินคุณภาพจากการตรวจเยี่ยมประเมินคุณภาพโรงพยาบาล ดังที่ Scriven (Scriven, 2011

อ้างอิงใน กนกวรรณ คงอิทธิกร, 2548; สมพงษ์ ปันพูน, 2548) ได้กำหนดแบบตรวจสอบรายการประเมินนิยาม (The Meta Evaluation Checklist: MEC) เป็นรายการองค์ประกอบของคุณสมบัติ ลักษณะ เกณฑ์ กระบวนการหรือมิติที่แยกพิจารณาเป็นจุดตรวจสอบ เพื่อให้สามารถดำเนินการได้อย่างมั่นใจและได้เสนอแนะว่าในเรื่องการประเมินเพื่อปรับปรุงหรือตรวจสอบความก้าวหน้าของโครงการจะทำการประเมินความก้าวหน้า (Formative Evaluation) และควรที่จะใช้นักประเมินมืออาชีพในการดำเนินการประเมินนั้น ควรจะแยกหน้าที่และความรับผิดชอบของแต่ละคนให้ชัดเจน รวมทั้งควรจะได้มีการปรึกษาหารือกันระหว่างนักประเมินกับผู้ดำเนินงานในโครงการด้วย อีกทั้งแบบตรวจสอบรายการประเมินเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง นำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างเหมาะสมของการประเมิน และทราบประเด็นที่ต้องปรับปรุงในขั้นตอนดำเนินงานต่าง ๆ กระบวนการ (ดังนั้นการพัฒนาแบบตรวจสอบรายการการประเมินนิยามเป็นปัจจัยสำคัญที่ใช้ประเมินได้ถึงคุณภาพของสิ่งที่ประเมิน ซึ่ง Scriven (1999) Migotsky and Stake (2001) อ้างถึงใน สุวิมล ว่องวานิช, 2550) ได้สรุปตรงกันว่า การประเมินนิยามทำให้ได้สารสนเทศสำคัญ 2 ประเภท คือ ผลการวิเคราะห์วิธีวิทยาการประเมินที่ใช้อยู่เน้นว่าความเหมาะสมเพียงพอมากน้อยเพียงใด และผลการวิเคราะห์ตัดสินใจว่าผลที่ได้จากการประเมินเป็นอย่างไร ต้องมีการพัฒนาอย่างไร สารสนเทศทั้ง 2 ประเภทจึงเป็นประโยชน์ต่อการพิจารณาปรับปรุงกระบวนการประเมินและเพื่อใช้ผู้เกี่ยวข้องเพื่อการประเมินทราบจุดแข็ง จุดอ่อน และจุดที่ต้องพัฒนาตนเอง และการพัฒนาการประเมินได้ในอนาคต (Judge, Bono, Eroo & Locke, 2005 cite in Sturges and Howley (2016)) และการเสริมพลังให้ผู้เกี่ยวข้องมุ่งฝึกฝนอย่างมุ่งมั่นเพื่อประยุกต์ใช้ในการประเมินคุณภาพบริบทต่าง ๆ ต่อไป และส่งเสริมให้เป็นทั้งผู้ประเมินและผู้เรียนรู้ในการพัฒนาด้วยมุมมองเชิงบวก (อาภากร สุปัญญา, 2558) สถาบันรับรองคุณภาพสถานพยาบาล (องค์การมหาชน) ดำเนินถึงสารสนเทศต่าง ๆ ที่ทำให้กระบวนการตรวจเยี่ยมประเมินคุณภาพโรงพยาบาล โรงพยาบาลได้พัฒนาแต่ยังไม่ได้ใช้เครื่องมือการประเมินมีประสิทธิภาพเพียงพอ ทำให้ต้องศึกษาเพื่อการพัฒนาเครื่องมือด้วยการประเมินนิยาม

จากงานวิจัยของ อำนาจพร ทองศรี (2558) ได้ทำการพัฒนาแบบตรวจสอบรายการประเมินตนเองเพื่อพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ ในกลุ่มนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เพื่ออำนวยความสะดวกในประเมินตนเองเพื่อการพัฒนาทักษะทางคณิตศาสตร์ ได้อย่างเหมาะสม ผู้วิจัยเห็นความสำคัญของสารสนเทศที่ได้รับจากการประเมินของนักเรียนเป็นอย่างมาก ซึ่งการดำเนินการของงานวิจัยนี้ ได้ดำเนินการควบคู่กับการช่วยเหลือของครูด้วย

กรณพงศ์ พัฒนปกรณ์พงษ์ (2561) ได้ศึกษาแบบตรวจสอบรายการประเมินนิยาม โดยประยุกต์แบบประเมินของ Stufflebeam and Social Impact (2012) ฉบับใหม่มาประยุกต์ใช้ในงานวิจัยของไทย โดยใช้ให้ความสำคัญกับการประเมินที่มีคุณภาพ ผู้วิจัยนำแบบตรวจสอบรายการประเมินมาประเมินนิยามงานประเมินหลักสูตรมาคัดเลือกงานประเมินที่มีคุณภาพก่อนและนำมาสังเคราะห์การประเมิน (Evaluation Synthesis) เพื่อให้ได้สารสนเทศที่เพิ่มขึ้น

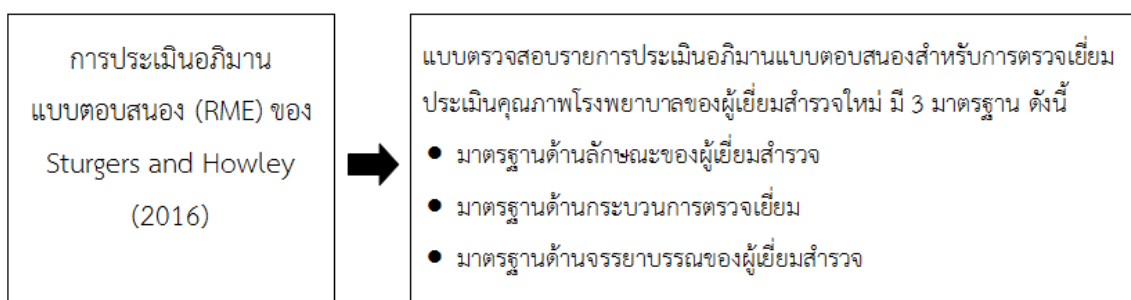
สถาบันฯ ให้ความสำคัญทั้งกระบวนการฝึกอบรมผู้เยี่ยมสำรวจใหม่ กระบวนการตรวจเยี่ยมประเมินคุณภาพโรงพยาบาล และการสรุปผลการตรวจเยี่ยมประเมินคุณภาพโรงพยาบาล แต่กระบวนการพัฒนา ผู้เยี่ยมสำรวจใหม่ยังไม่ได้ใช้เครื่องมือการประเมินมีประสิทธิภาพเพียงพอ ทำให้ต้องศึกษาเพื่อการพัฒนาเครื่องมือ การประเมินนิยามแบบตอบสนอง (Responsive Meta Evaluation หรือ RME) เป็นแนวคิดของ Sturges and Howley (2016) เน้นให้สะท้อนความต้องการจากการรับฟังเสียงจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องหรือประเมินโดยบุคคลที่สาม เพื่อลดผลประโยชน์ทับซ้อนที่จากได้จากการประเมินโดยบุคคลภายใน และการต่อต้านเมื่อได้รับการประเมินจากบุคคลภายนอก และเพื่อเป็นการสร้างความสามารถของนักประเมิน และการเพิ่มคุณภาพของการประเมิน และประโยชน์จากประสิทธิภาพการประเมินและการเกิดความขัดแย้งน้อยที่สุด ซึ่งการประเมินนิยามแบบตอบสนองยังสนับสนุนแนวคิดการประเมินเชิงก้าวหน้า (Formative Evaluation) ส่งผลให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้มีส่วนร่วมในการออกแบบ ติความ วินิจฉัย ระบุประเด็นสำคัญ และการวางแผนในอนาคต (Abma, 2006 cited in Sturges & Howley, 2016) แต่จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องของผู้วิจัยยังสืบค้นไม่พบการประเมินนิยามแบบตอบสนอง (Responsive Meta-Evaluation) ในบริบทดังกล่าว ดังนั้น ผู้วิจัย ซึ่งสนใจที่จะพัฒนาแบบตรวจสอบรายการประเมินเพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกสำหรับการฝึกผู้เยี่ยมสำรวจกลุ่มใหม่ และนอกจากนี้ยังเป็นการสร้างความรู้ใหม่ทางด้านการ

ประเมิน สำหรับนักวิชาการด้านการประเมินไปเป็นตัวอย่างของการประยุกต์ใช้การประเมินอภิมานแบบตอบสนองกับบริบทของการตรวจเยี่ยมประเมินโรงพยาบาล

วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนาแบบตรวจสอบรายการประเมินอภิมานแบบตอบสนองสำหรับการตรวจเยี่ยมประเมินคุณภาพโรงพยาบาลของผู้เยี่ยมสำรวจใหม่
2. เพื่อตรวจสอบคุณภาพของแบบตรวจสอบรายการประเมินอภิมานแบบตอบสนองสำหรับการตรวจเยี่ยมประเมินคุณภาพโรงพยาบาลของผู้เยี่ยมสำรวจใหม่ที่สร้างขึ้น

กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การนำเสนอวิธีดำเนินการวิจัยแบ่งเป็น 4 ระยะตามขั้นตอนของแนวคิดการประเมินอภิมานแบบตอบสนองของ Sturgers and Howley (2016) ดังนี้

ระยะที่ 1 การกำหนดตัวบ่งชี้ แบ่งเป็น 2 ขั้นตอนย่อย คือ 1.1) การระบุผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและรับรู้ความต้องการเกี่ยวข้องกับการตรวจเยี่ยมประเมินคุณภาพโรงพยาบาลของผู้เยี่ยมสำรวจใหม่ และพิจารณาถึงบทบาทการมีส่วนร่วมงานวิจัยของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียนั้น 1.2) การสำรวจนิยามจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียว่าคาดหวังต่อผู้เยี่ยมสำรวจใหม่ องค์ประกอบสำคัญของกระบวนการตรวจเยี่ยมประเมินคุณภาพโรงพยาบาล และมีความต้องการจะปรับปรุงการตรวจเยี่ยมประเมินคุณภาพโรงพยาบาล ตัวอย่างการวิจัยระยะที่ 1 ได้แก่ ผู้บริหารสถาบันรับรองคุณภาพสถานพยาบาล (องค์การมหาชน) ครูฝึกเยี่ยมสำรวจ และผู้เยี่ยมสำรวจ เครื่องมือที่ใช้ในระยะที่ 1 ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ และใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา

ระยะที่ 2 พัฒนาแบบตรวจสอบรายการ แบ่งเป็น 2 ขั้นตอนย่อย คือ 2.1) การกำหนดมาตรฐานการประเมินและการตั้งเป้าหมายเชิงสำรวจโดยวิเคราะห์ผลการสัมภาษณ์ที่ได้ในระยะที่ 1 2.2) การสร้างและนำไปใช้ในการประเมินอภิมานแบบตอบสนอง เป็นการนำมาตรฐานการประเมินที่ได้รับเพื่อนำมาจัดทำแบบตรวจสอบรายการประเมินอภิมาน กำหนดองค์ประกอบ หมวดหมู่ และเรียงลำดับสำหรับของรายการตรวจสอบ รวมถึงการตรวจสอบคุณภาพของแบบตรวจสอบรายการประเมินอภิมาน โดยใช้ผู้เชี่ยวชาญเป็นผู้ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ตัวอย่างการวิจัยระยะที่ 2 คือ ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการตรวจเยี่ยมประเมินคุณภาพโรงพยาบาลของสถาบันรับรองคุณภาพสถานพยาบาล 3 คน และผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องกับการวัดและประเมินผล จำนวน 2 คน เครื่องมือที่ใช้ในระยะที่ 2 ได้แก่ แบบตรวจสอบรายการ แบบตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา ใช้วิธีการวิเคราะห์ค่า Index of Item-objective Congruence: IOC ด้วยค่าเฉลี่ย

ระยะที่ 3 การตรวจสอบคุณภาพแบบตรวจสอบรายการประเมินนิมิตแบบตอบสนอง แบ่งเป็น 3 ขั้นตอนย่อย

3.1) การเก็บรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการประเมินนิมิต เป็นการทดลองใช้แบบประเมินนิมิตโดยครูผู้ฝึกเยี่ยมสำรวจ ใช้ประเมินผู้เยี่ยมสำรวจใหม่ระหว่างตรวจเยี่ยมประเมินคุณภาพโรงพยาบาลขนาดเล็กจำนวน 3 แห่ง และ ขนาดใหญ่จำนวน 3 แห่ง และรับฟังข้อมูลสะท้อนกลับจากผู้มีส่วนได้เสีย

3.2) การวิเคราะห์และรายงานข้อค้นพบ เป็นการนำข้อมูลที่ได้ออกจากการเยี่ยมสำรวจและกับฟังเสียงสะท้อนวิเคราะห์กำหนดเป็นจุดแข็ง จุดอ่อนจากการประเมินและข้อเสนอแนะต่อการประเมินนิมิต

3.3) การอำนวยความสะดวกเวทีพูดคุย และตกลงร่วมกัน เป็นการจัดเวทีสนทนากลุ่มระหว่างผู้ประเมินนิมิตกับผู้เยี่ยมสำรวจใหม่ เพื่อให้ได้ข้อมูลสำหรับใช้ในการปรับปรุงมาตรฐานและแบบตรวจสอบรายการ ตัวอย่างการวิจัยระยะที่ 3 คือ ครูผู้ฝึกเยี่ยมสำรวจ จำนวน 6 คน และผู้เยี่ยมสำรวจใหม่ จำนวน 6 คน เครื่องมือที่ใช้ในระยะที่ 3 ได้แก่ แบบตรวจสอบรายการประเมินนิมิตแบบตอบสนอง แบบสังเกต แบบสัมภาษณ์โครงสร้างและประเด็นการสนทนากลุ่ม และใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา

ระยะที่ 4 การทบทวนและปรับปรุงการประเมินนิมิต เป็นปรับปรุงมาตรฐานการประเมินนิมิตและจุดตรวจสอบรายการประเมินนิมิตจากข้อมูลที่ได้รับ ทำให้เกิดการพัฒนามาตรฐานการประเมินนิมิตและได้แบบตรวจสอบรายการประเมินนิมิตที่มีคุณภาพ

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ ผลการพัฒนาแบบตรวจสอบรายการประเมินนิมิตแบบตอบสนองสำหรับการตรวจเยี่ยมประเมินคุณภาพโรงพยาบาลของผู้เยี่ยมสำรวจใหม่ และ ผลการตรวจสอบคุณภาพของแบบตรวจสอบรายการประเมินนิมิตการตรวจเยี่ยมประเมินคุณภาพโรงพยาบาล โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. ผลการพัฒนาแบบตรวจสอบรายการประเมินนิมิตแบบตอบสนองสำหรับการตรวจเยี่ยมประเมินคุณภาพโรงพยาบาลของผู้เยี่ยมสำรวจใหม่

1.1 ผลการสัมภาษณ์ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียระบุว่า พบว่า ผู้ที่เกี่ยวข้องและมีส่วนได้ส่วนเสียของการตรวจเยี่ยมประเมินคุณภาพโรงพยาบาล ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงพยาบาล ผู้จัดการศูนย์พัฒนาคุณภาพของโรงพยาบาล ผู้อำนวยการของสถาบันรับรองคุณภาพสถานพยาบาล หัวหน้าสำนักประเมินและรับรองของสถาบันรับรองคุณภาพสถานพยาบาล ครูฝึกผู้เยี่ยมสำรวจ หัวหน้าทีมเยี่ยมสำรวจ และมีความคาดหวังต่อผู้เยี่ยมสำรวจใหม่ คือ ต้องมีคุณสมบัติที่เหมาะสมและผ่านการอบรมพัฒนาคุณภาพ มีประสบการณ์การพัฒนาคุณภาพมากกว่า 10 ปี สามารถให้ความรู้เกี่ยวกับระบบสุขภาพและระบบคุณภาพที่ทันสมัย มีความน่าเชื่อถือ ให้โรงพยาบาลไว้วางใจในผลการประเมิน รู้จักกว้างตัว และเป็นแบบอย่างให้กับผู้อื่นได้

ในส่วนกระบวนการตรวจเยี่ยมสำรวจคุณภาพโรงพยาบาล และการปรับปรุงการเยี่ยมสำรวจ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเสนอความคิดเห็นว่า ควรมีขั้นตอนก่อนการเยี่ยมสำรวจเป็นการเตรียมตัวของผู้เยี่ยมสำรวจในการหาข้อมูลของโรงพยาบาล ระหว่างการเยี่ยมสำรวจ เป็นการเก็บข้อมูล วิเคราะห์ ให้ข้อเสนอแนะ และหลังการเยี่ยมสำรวจ ขั้นตอนที่น่าจะปรับปรุงให้กระบวนการตรวจเยี่ยมมีคุณภาพคือ การให้ข้อเสนอแนะ ซึ่งเป็นเรื่องที่ยากที่จะให้ผู้ตรวจเยี่ยมสำรวจใหม่จัดทำข้อเสนอแนะที่เป็นรูปธรรมภายใต้บริบทของโรงพยาบาล

1.2 ผลการกำหนดมาตรฐานการประเมินและการตั้งเป้าหมาย พบว่า มาตรฐานการประเมินนิมิตแบบตอบสนองสำหรับการตรวจเยี่ยมประเมินคุณภาพโรงพยาบาล ประกอบด้วย 3 มาตรฐาน ได้แก่ มาตรฐานด้านคุณลักษณะของผู้เยี่ยมสำรวจ มาตรฐานด้านกระบวนการตรวจเยี่ยมประเมินคุณภาพโรงพยาบาล และมาตรฐานด้านจรรยาบรรณของผู้เยี่ยมสำรวจ โดยสรุปนิยามดัง ตารางที่ 1

ตารางที่ 1 มาตรฐานการประเมินอภิมานแบบตอบสนองสำหรับการตรวจเยี่ยมประเมินคุณภาพโรงพยาบาล

มาตรฐาน	นิยาม
1. ด้านลักษณะของผู้เยี่ยมสำรวจ	คุณสมบัติและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เยี่ยมสำรวจ คือ การวางตัวในระหว่างการเยี่ยมสำรวจ การแสดงความคิดเห็น และการสร้างความน่าเชื่อถือของผู้เยี่ยมสำรวจ ตลอดจนสมรรถนะของผู้เยี่ยมสำรวจ ได้แก่ การแสดงความคิดเห็นเชิงบวก มีประโยชน์ ทักทายให้คำปรึกษา การรับรู้สถานการณ์ และการสังเกต
2. ด้านกระบวนการตรวจเยี่ยม	การดำเนินการตรวจเยี่ยมสำรวจคุณภาพโรงพยาบาล ประกอบด้วย การเตรียมการตรวจเยี่ยม การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูล การจัดทำและให้ข้อเสนอแนะ และการจัดทำรายงานการประเมิน
3. ด้านจรรยาบรรณของผู้เยี่ยมสำรวจ	การรักษาความลับของการสำรวจ ไม่เผยแพร่ข้อมูลของโรงพยาบาล ไม่แสดงท่าทีเชิงลบ การตัดสินผลการประเมินจากข้อมูลองค์รวม และไม่บิดเบือนข้อมูลเพื่อให้สอดคล้องกับผลการประเมินของผู้เยี่ยมสำรวจ

1.3 ผลสร้างและนำไปใช้ในการประเมินอภิมานแบบตอบสนอง จากการพัฒนาแบบตรวจสอบรายการประเมินอภิมานแบบตอบสนองสำหรับการตรวจเยี่ยมประเมินคุณภาพโรงพยาบาลของผู้เยี่ยมสำรวจใหม่ พบว่า การกำหนดองค์ประกอบ จัดหมวดหมู่รายละเอียด และเรียงลำดับของข้อรายการตรวจสอบ จุดตรวจสอบละ 5-10 ข้อรายการ ซึ่งผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้มีการกำหนดตามมาตรฐานย่อยและข้อรายการ ในมาตรฐานการประเมินอภิมานแบบตอบสนองสำหรับการตรวจเยี่ยมประเมินคุณภาพโรงพยาบาล ได้แก่ มาตรฐานด้านลักษณะของผู้เยี่ยมสำรวจ ประกอบด้วยมาตรฐานย่อย 3 ข้อ และจำนวนข้อรายการ 20 ข้อ มาตรฐานด้านกระบวนการตรวจเยี่ยม ประกอบด้วยมาตรฐานย่อย 5 ข้อ จำนวนข้อรายการ 25 ข้อ และมาตรฐานด้านจรรยาบรรณของผู้เยี่ยมสำรวจ ประกอบด้วยมาตรฐานย่อย 1 ข้อ และจำนวนข้อรายการ 5 ข้อ มีเกณฑ์การประเมินในแบบตรวจสอบรายการประเมินอภิมานแบบตอบสนองในมาตรฐานหลักและมาตรฐานย่อยเป็น 3 ระดับ ได้แก่ ดี (Good) พอใช้ (Fair) ควรปรับปรุง (Poor) ดังตัวอย่างแบบตรวจสอบรายการประเมินอภิมานแบบตอบสนองตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ตัวอย่างแบบตรวจสอบรายการประเมินอภิมานแบบตอบสนองสำหรับการตรวจเยี่ยมประเมินคุณภาพโรงพยาบาลของผู้เยี่ยมสำรวจใหม่

1.มาตรฐานด้านลักษณะของผู้เยี่ยมสำรวจ ควรมีการประเมิน ดังนี้
1.1 คุณสมบัติของผู้เยี่ยมสำรวจ
☐ จบปริญญาตรีด้านวิทยาศาสตร์สุขภาพ
☐ มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 10 ปี
☐ มีความรู้เกี่ยวกับระบบสุขภาพและระบบคุณภาพที่ทันสมัย
☐ มีบุคลิกภาพที่ดี
☐ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี
☐ 4-5 ดี ☐ 2-3 พอใช้ ☐ 0-1 ควรปรับปรุง
1.2 คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เยี่ยมสำรวจ (1)
☐ มีความรู้ลึกที่ต่อระบบคุณภาพ
☐ มีความอดทนการเผชิญกับปัญหาในการตรวจเยี่ยม
☐ มีความเชื่อใจและไว้วางใจกับโรงพยาบาล

☐ มีความเคารพความคิดเห็นที่แตกต่างกันของโรงพยาบาล	
☐ รู้จักกาลเทศะในการวางตัว	
☐ 4-5 ดี ☐ 2-3 พอใช้ ☐ 0-1 ควรปรับปรุง	
1.2 คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เยี่ยมสำรวจ (2)	
☐ แสดงออกถึงความเป็นผู้ให้ในทุก ๆ สถานการณ์	
☐ แสดงความคิดเห็นแบบไม่ตัดสิน	
☐ ไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อนต่อโรงพยาบาลที่เข้าตรวจเยี่ยม	
☐ ต้องเคารพในสิทธิและศักดิ์ศรีของผู้เกี่ยวข้อง	
☐ เป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่ผู้อื่น	
☐ 4-5 ดี ☐ 2-3 พอใช้ ☐ 0-1 ควรปรับปรุง	
1.3 สมรรถนะของผู้เยี่ยมสำรวจ	
☐ มีการแสดงความคิดเห็นเชิงบวก	
☐ มีการแสดงความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์	
☐ มีทักษะการเป็นพี่เลี้ยงให้คำปรึกษา	
☐ สามารถรับรู้สถานการณ์ผิดปกติและแก้ไขได้โดยทันที	
☐ เป็นคนช่างสังเกต	
☐ 4-5 ดี ☐ 2-3 พอใช้ ☐ 0-1 ควรปรับปรุง	
การให้คะแนนการประเมิน มาตรฐานด้านลักษณะของผู้เยี่ยมสำรวจ จำนวนข้อ ระดับดี _____ x 2 = _____ จำนวนข้อ ระดับพอใช้ _____ x 1 = _____ รวมคะแนน = _____	ความแข็งแกร่งในการประเมิน มาตรฐานด้านลักษณะของผู้เยี่ยมสำรวจ ☐ 6 (75%) ถึง 8 ดี ☐ 4 (50%) ถึง 5 พอใช้ ☐ 0 (0%) ถึง 3 ควรปรับปรุง (คะแนนรวม) ÷ 8 x 100 = _____

2. ผลการตรวจสอบคุณภาพของแบบตรวจสอบรายการประเมินอภิมานการตรวจเยี่ยมประเมินคุณภาพโรงพยาบาล

2.1 ผลการตรวจสอบตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยพิจารณาค่า Index of Item-objective Congruence: IOC พบว่า คุณภาพของแบบตรวจสอบรายการประเมินอภิมานแบบตอบสนอง โดยให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา พบว่า ค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.80–.00 ซึ่งผ่านเกณฑ์ในการพิจารณาทุกข้อรายการทั้ง 3 มาตรฐาน ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการตรวจสอบคุณภาพความเที่ยงตรงเนื้อหา

มาตรฐานการประเมินอภิมาน	จำนวน มาตรฐานย่อย	จำนวน รายการ	ค่า IOC
1. ด้านลักษณะของผู้เยี่ยมสำรวจ	3	20	0.80-1.00
2. ด้านกระบวนการตรวจเยี่ยม	5	25	0.80-1.00
3. ด้านจรรยาบรรณของผู้เยี่ยมสำรวจ	1	5	0.80-1.00
รวม	9	50	0.80-1.00

2.2 ผลการตรวจสอบความเชื่อมั่นระหว่างผู้ประเมิน ผู้วิจัยทดลองใช้ในโรงพยาบาลจำนวน 6 แห่งประกอบด้วย โรงพยาบาลขนาดเล็กที่มีขนาดเตียงที่ให้บริการไม่เกิน 120 เตียง จำนวน 3 โรงพยาบาล โรงพยาบาลขนาดใหญ่ที่มีขนาดเตียงที่ให้บริการมากกว่า 120 เตียงขึ้นไป จำนวน 3 โรงพยาบาล โดยในการลงพื้นที่แต่ละครั้ง ครูฝึกผู้เยี่ยมสำรวจ 1 คน จะใช้เครื่องมือแบบตรวจสอบรายการประเมินอภิมานแบบตอบสนองกับผู้เยี่ยมสำรวจใหม่ 1 คน ซึ่งระดับคุณภาพของผลการประเมินการประเมินอภิมานแบบตอบสนองสำหรับการตรวจเยี่ยมประเมินคุณภาพโรงพยาบาลทั้ง 6 โรงพยาบาล ผลที่ได้รับรายละเอียดดังตารางที่ 4 และตารางที่ 5 ดังนี้

ตารางที่ 4 ระดับคุณภาพของผลการประเมินอภิมานแบบตอบสนองสำหรับการตรวจเยี่ยมประเมินคุณภาพโรงพยาบาลขนาดเล็ก จำนวน 3 โรงพยาบาล

มาตรฐานการประเมิน	ระดับคุณภาพ			ความ แข็งแกร่ง
	ดี	พอใช้	ควรปรับปรุง	
1. มาตรฐานด้านลักษณะของผู้เยี่ยมสำรวจ				ดี
1.1 คุณสมบัติของผู้เยี่ยมสำรวจ	3 (100.00)	-	-	(86.67)
1.2 คุณลักษณะอันพึงประสงค์ (1)	3 (100.00)	-	-	
1.3 คุณลักษณะอันพึงประสงค์ (2)	2 (66.67)	1(33.33)	-	
1.4 สมรรถนะของผู้เยี่ยมสำรวจ	2 (66.67)	1(33.33)	-	
2.มาตรฐานด้านกระบวนการตรวจเยี่ยม				พอใช้
2.1 การเตรียมการตรวจเยี่ยม	3 (100.00)	-	-	(50.00)
2.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล	1(33.33)	2 (66.67)	-	
2.3 การวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูล	1(33.33)	2 (66.67)	-	
2.4 การจัดทำและให้ข้อเสนอแนะ	1(33.33)	1(33.33)	1(33.33)	
2.5 การจัดทำรายงานการประเมิน	-	2 (66.67)	1(33.33)	
3. มาตรฐานด้านจรรยาบรรณของผู้เยี่ยมสำรวจ	3 (100.00)			ดี
				(100.00)
รวมทุกมาตรฐาน				ดี (78.89)

ตารางที่ 5 ระดับคุณภาพของผลการประเมินอภิมานสำหรับการตรวจเยี่ยมประเมินคุณภาพโรงพยาบาลขนาดใหญ่ จำนวน 3 โรงพยาบาล

มาตรฐานการประเมิน	ระดับคุณภาพ			ความ แข็งแกร่ง
	ดี	พอใช้	ควรปรับปรุง	
1. มาตรฐานด้านลักษณะของผู้เยี่ยมสำรวจ				ดี (86.67)
1.1 คุณสมบัติของผู้เยี่ยมสำรวจ	3 (100.00)	-	-	
1.2 คุณลักษณะอันพึงประสงค์ (1)	3 (100.00)	-	-	
1.3 คุณลักษณะอันพึงประสงค์ (2)	2 (66.67)	1(33.33)	-	
1.4 สมรรถนะของผู้เยี่ยมสำรวจ	2 (66.67)	1(33.33)	-	
2.มาตรฐานด้านกระบวนการตรวจเยี่ยม				ควร ปรับปรุง (45.33)
2.1 การเตรียมการตรวจเยี่ยม	3 (100.00)	-	-	
2.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล	1(33.33)	2 (66.67)	-	
2.3 การวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูล	1(33.33)	2 (66.67)	-	
2.4 การจัดทำและให้ข้อเสนอแนะ	-	2 (66.67)	1(33.33)	
2.5 การจัดทำรายงานการประเมิน	-	-	3 (100.00)	
3. มาตรฐานด้านจรรยาบรรณของผู้เยี่ยมสำรวจ	3 (100.00)			ดี (100.00)
รวมทุกมาตรฐาน				ดี (78.89)

เมื่อวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องของเคนดอลล์ พบว่า มีค่าความสอดคล้องเท่ากับ 0.667 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สรุปว่ามีความเชื่อมั่นระหว่างผู้ประเมิน

3. ผลจากการสนทนากลุ่มระหว่างครูฝึกผู้เยี่ยมสำรวจและผู้เยี่ยมสำรวจใหม่ เพื่อวิเคราะห์ประเด็นจุดแข็งและจุดที่ควรพัฒนาสำคัญของแบบตรวจสอบรายการประเมินอภิมานแบบตอบสนอง พบว่า ข้อแข็ง คือ ทำให้ผู้เยี่ยมสำรวจใหม่พัฒนาตนเองและเป็นมิตรกับผู้ใช้งาน จุดที่ควรพัฒนา การชี้แจงให้ทราบก่อนการประเมิน การสร้างคู่มือการใช้งานเพิ่มเติมและเพิ่มจำนวนข้อรายการประเมิน คือ ดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6 ผลวิเคราะห์ประเด็นจุดแข็งและจุดที่ควรพัฒนาสำคัญ

จุดแข็ง	จุดที่ควรพัฒนา
1. ทำให้ผู้เยี่ยมสำรวจใหม่พัฒนาตนเอง - แบบประเมินทำให้รู้ว่าผู้เยี่ยมสำรวจของการเขียนข้อเสนอแนะและการเขียนรายงาน - มีคะแนนให้เห็นว่าควรปรับปรุงมาตรฐานใด และพฤติกรรมไหนบ้าง ซึ่งช่วยปรับการฝึกหัดของผู้เยี่ยมสำรวจใหม่	1. การชี้แจงให้ทราบก่อนการประเมิน - หากนำแบบประเมินนี้มาใช้ควรทำความเข้าใจกับผู้ตรวจเยี่ยมสำรวจใหม่ด้วยว่าจะมีประเด็นในการประเมินแบบนี้เพื่อผู้เยี่ยมสำรวจใหม่จะได้นำข้อมูลไปพัฒนาตนเอง 2. สร้างคู่มือการใช้งาน - ถ้าจะพัฒนาครั้งต่อไป ควรมีตัวอย่างกรณีศึกษาที่นำเครื่องมือไปใช้ เช่น คู่มือการใช้แบบตรวจสอบรายการ รวมถึงการใช้ผลการประเมินอภิมานด้วย

จุดแข็ง	จุดที่ควรพัฒนา
- สามารถเห็นจุดแข็ง จุดอ่อนของทีมผู้ตรวจเยี่ยมสำรวจใหม่ เป็นการคัดกรองความสามารถของผู้สำรวจใหม่ได้อีกครั้ง - ครูฝึกมีรายการตรวจสอบที่เป็นประเด็นเดียวกัน และสามารถนำมาวิพากษ์ร่วมกันได้ 2. เป็นมิตรกับผู้ใช้งาน - ข้อคำถามเข้าใจง่าย นำไปใช้ได้จริง ใช้งานได้ง่าย - ใช้เวลาไม่นานในการสังเกต - รูปแบบการให้คะแนนมีความชัดเจน	3. เพิ่มจำนวนข้อรายการประเมิน - แบบประเมินถือว่าการเริ่มต้นที่ดีน่าจะมีข้อคำถามเพิ่มขึ้น จะได้ละเอียด และผู้ตรวจเยี่ยมใหม่มีคุณภาพเพิ่มมากขึ้น - อยากให้ขยายแบบประเมินฉบับยาวขึ้นโดยใช้มาตรฐานเดิม เพียงแค่เพิ่มรายการตรวจสอบที่สามารถเปลี่ยนแปลงให้เหมาะสมตามความสามารถของผู้ฝึกตรวจเยี่ยมใหม่ - อาจปรับข้อรายการให้ละเอียดขึ้น ยากขึ้นเพื่อไปใช้กับผู้ตรวจเยี่ยมในระดับที่สูงขึ้น

สรุปผลการวิจัย

สรุปผลการวิจัยสรุปเป็น 2 ประเด็น ได้แก่ (1) ผลการพัฒนาแบบตรวจสอบรายการประเมินอภิมานแบบตอบสนองสำหรับการตรวจเยี่ยมประเมินคุณภาพโรงพยาบาลของผู้เยี่ยมสำรวจใหม่ และ (2) ผลการตรวจสอบคุณภาพแบบตรวจสอบรายการประเมินอภิมานแบบตอบสนองสำหรับการตรวจเยี่ยมประเมินคุณภาพโรงพยาบาลของผู้เยี่ยมสำรวจใหม่ รายละเอียด ดังนี้

1. ผลการพัฒนาแบบตรวจสอบรายการประเมินอภิมานแบบตอบสนองสำหรับการตรวจเยี่ยมประเมินคุณภาพโรงพยาบาลของผู้เยี่ยมสำรวจใหม่ พบว่า การประเมินอภิมานการตรวจเยี่ยมประเมินคุณภาพโรงพยาบาล ประกอบด้วย 3 มาตรฐาน ได้แก่ มาตรฐานด้านลักษณะของผู้เยี่ยมสำรวจ ด้านกระบวนการตรวจเยี่ยม และด้านจรรยาบรรณของผู้ตรวจเยี่ยม มีรายละเอียดของข้อรายการดังนี้

มาตรฐานด้านคุณลักษณะของผู้เยี่ยมสำรวจ ประกอบด้วย จุดตรวจสอบย่อย 3 จุด ได้แก่ คุณสมบัติของผู้เยี่ยมสำรวจ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เยี่ยมสำรวจ และสมรรถนะของผู้เยี่ยมสำรวจ และกำหนดจำนวนข้อรายการ 20 ข้อ

มาตรฐานด้านกระบวนการตรวจเยี่ยม ประกอบด้วย จุดตรวจสอบย่อย 5 จุด ได้แก่ การเตรียมการตรวจเยี่ยม การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูล การจัดทำและให้ข้อเสนอแนะ และการจัดทำรายงานการประเมิน และกำหนดจำนวนข้อรายการ 25 ข้อ

มาตรฐานด้านจรรยาบรรณของผู้เยี่ยมสำรวจ ประกอบด้วย จุดตรวจสอบย่อย 1 จุด ได้แก่ จรรยาบรรณของผู้เยี่ยมสำรวจ และกำหนดจำนวนข้อรายการ 5 ข้อ

2. ผลการตรวจสอบคุณภาพแบบตรวจสอบรายการประเมินอภิมานแบบตอบสนองสำหรับการตรวจเยี่ยมประเมินคุณภาพโรงพยาบาลของผู้เยี่ยมสำรวจใหม่ พบว่า แบบตรวจสอบรายการประกอบด้วย 3 มาตรฐาน 9 จุดตรวจสอบย่อย จำนวน 50 ข้อ มีค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาจากการหาค่าดัชนี IOC อยู่ระหว่าง 0.80 -1.00 สรุปว่าค่าความเที่ยงตรงเนื้อหาผ่านเกณฑ์ทุกข้อรายการทั้ง 3 มาตรฐาน มีค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องของเคนดอลล์ มีค่าความสอดคล้องเท่ากับ 0.667 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สรุปว่ามีความเชื่อมั่นระหว่างผู้ประเมิน รวมทุกมาตรฐานอยู่ในเกณฑ์ดี มาตรฐานด้านกระบวนการตรวจเยี่ยม ควรทบทวนข้อการให้ข้อเสนอแนะและจัดทำรายการประเมิน

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยนี้มีจุดเด่นของงานวิจัยนี้ คือ การพัฒนาแบบตรวจสอบรายการประเมินอภิมานแบบตอบสนองสำหรับการตรวจเยี่ยมประเมินคุณภาพโรงพยาบาลของผู้เยี่ยมสำรวจใหม่ ซึ่งทำให้ได้แบบตรวจสอบรายการที่มีคุณภาพ สามารถ

นำไปใช้ประเมินคุณภาพโรงพยาบาลได้จริง ตลอดจนการตอบสนองได้ตรงกับความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ผู้วิจัยขอเสนออภิปรายผล ดังนี้

1. ความเหมาะสมของการกำหนดมาตรฐานการประเมินอภิมานการตรวจเยี่ยมประเมินคุณภาพโรงพยาบาลสำหรับมาตรฐานการประเมินคุณภาพโรงพยาบาลของผู้เยี่ยมสำรวจที่พัฒนาขึ้นในการวิจัยนี้ใช้สำหรับผู้เยี่ยมสำรวจใหม่ มาตรฐานจึงมีความละเอียดน้อยกว่าผู้เยี่ยมสำรวจในขั้นต่อไป ซึ่งมาตรฐานนี้ได้มาจากการสังเคราะห์กระบวนการตรวจเยี่ยมของผู้เยี่ยมสำรวจใหม่ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ทำให้มีมาตรฐานที่จำนวนเหมาะสมกับการนำไปใช้งานได้จริง และรูปแบบการประเมินตามแบบตรวจสอบรายการสอดคล้องกับมาตรฐานการประเมินของ Stufflebeam (2012) ที่มีการกำหนดมาตรฐานการประเมินอภิมานเป็น 5 มาตรฐาน และมีการกำหนดมาตรฐานย่อย 30 มาตรฐาน ซึ่งในงานวิจัยนี้ มีการกำหนดมาตรฐานการประเมินอภิมานเป็น 3 มาตรฐาน และมีมาตรฐานย่อยประกอบด้วย 9 มาตรฐาน และมีจุดตรวจสอบย่อย จำนวน 50 ข้อ

2. คุณภาพของแบบตรวจสอบรายการประเมินอภิมานแบบตอบสนองสำหรับการตรวจเยี่ยมประเมินคุณภาพโรงพยาบาลของผู้เยี่ยมสำรวจใหม่ ผลการวิเคราะห์คุณภาพแบบตรวจสอบรายการประเมินอภิมานแบบตอบสนองสำหรับการตรวจเยี่ยมประเมินคุณภาพโรงพยาบาลของผู้เยี่ยมสำรวจใหม่ พบว่า ความตรงเชิงเนื้อหาจากการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญด้านการประเมิน โดยค่า Index of Item-objective Congruence : IOC ตั้งแต่ 0.80 – 1.00 และความเที่ยงระหว่างผู้เชี่ยวชาญ (ครูฝึกผู้เยี่ยมสำรวจ) 3 ท่าน อยู่ในระดับที่น่าเชื่อถือ ($W = 0.667$ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05) นอกจากนี้ยังมีประเด็นที่ควรพิจารณาหรือวิจัยต่อยอด คือ การกำหนดให้มีการวิจัยเกี่ยวกับคุณภาพของผู้เยี่ยมสำรวจใหม่ โดยการใช้การประเมินอภิมานด้วยเครื่องมือที่พัฒนาขึ้น เพื่อเป็นสารสนเทศสำหรับการพัฒนาผู้เยี่ยมสำรวจใหม่

3. ผลสำเร็จของการใช้แบบตรวจสอบรายการประเมินอภิมานแบบตอบสนองสำหรับการตรวจเยี่ยมประเมินคุณภาพโรงพยาบาลของผู้เยี่ยมสำรวจใหม่ ผลการวิจัยนี้ทำให้เห็นว่าการพัฒนาแบบตอบสนองสำหรับการตรวจเยี่ยมประเมินคุณภาพโรงพยาบาลของผู้เยี่ยมสำรวจใหม่ให้ข้อมูลป้อนกลับที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาผู้เยี่ยมสำรวจใหม่ได้จริง โดยเห็นได้ชัดจากการศึกษาจุดแข็งจุดอ่อนของในการตรวจเยี่ยมประเมินคุณภาพของผู้เยี่ยมสำรวจใหม่ทั้งในโรงพยาบาลขนาดเล็กและขนาดใหญ่ ดังนั้น เพื่อให้แบบตรวจสอบรายการประเมินอภิมานมีประโยชน์ยิ่งขึ้น น่าจะมีการพัฒนาต่อยอดแบบตรวจสอบรายการประเมินอภิมานเพิ่ม คือ การศึกษามาตรฐานและการกำหนดข้อรายการประเมินอภิมานในกลุ่มผู้ตรวจเยี่ยมประเมินในระดับที่สูงขึ้น เช่น พัฒนามาตรฐานและแบบตรวจสอบรายการประเมินอภิมานในกลุ่มหัวหน้าทีมผู้เยี่ยมสำรวจ เป็นต้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1. การนำแบบตรวจสอบรายการประเมินอภิมานสำหรับการตรวจเยี่ยมประเมินคุณภาพโรงพยาบาลของผู้เยี่ยมสำรวจใหม่ เพื่อให้การประเมินเกิดการพัฒนาและการเรียนรู้ ตลอดจนการนำผลการประเมินไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพของผู้ตรวจเยี่ยมสำรวจใหม่ ผู้ประเมินอภิมานควรให้รายการตรวจสอบกับผู้รับการประเมินล่วงหน้าก่อน เพื่อเป็นการเตรียมตัวการทำงานของผู้ตรวจเยี่ยมสำรวจใหม่ เนื่องจากแบบตรวจสอบรายการไม่เพียงแต่ใช้ประเมินยังใช้เป็นแนวทางในการทำงานอีกด้วย

2. ก่อนการใช้แบบตรวจสอบรายการประเมินอภิมานสำหรับการตรวจเยี่ยมประเมินคุณภาพโรงพยาบาลทุกครั้ง ผู้ประเมินควรศึกษาคำอธิบายการใช้แบบประเมินและข้อรายการให้ถี่เสียก่อน และควรมีการชี้แจงการใช้แบบตรวจสอบรายการให้ผู้เยี่ยมสำรวจใหม่ทราบ นอกจากนี้การใช้แบบตรวจสอบรายการเพื่อให้มีประสิทธิภาพควรมีการตรวจสอบระหว่างทีมผู้ประเมินในการให้คะแนน

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรพัฒนาต่อยอดแบบตรวจสอบรายการประเมินอภิमानสำหรับการตรวจเยี่ยมประเมินคุณภาพโรงพยาบาลสำหรับผู้เยี่ยมชมสำรวจใหม่ ไปใช้กับผู้ตรวจเยี่ยมประเมินในระดับที่สูงขึ้น
2. การวิจัยครั้งต่อไปควรมีการวิจัยเกี่ยวกับคุณภาพของผู้ตรวจเยี่ยมสำรวจใหม่โดยใช้การประเมินอภิमानด้วยเครื่องมือที่พัฒนาขึ้น เพื่อเป็นสารสนเทศสำหรับการพัฒนาหลักสูตรการอบรมผู้ตรวจเยี่ยมสำรวจใหม่
3. ควรวิจัยแยกกรณีศึกษาตามขนาดโรงพยาบาลเกี่ยวกับผลการประเมินการตรวจเยี่ยมคุณภาพโรงพยาบาลของผู้เยี่ยมชมสำรวจใหม่ โดยการเปรียบเทียบคุณภาพตามมาตรฐานแต่ละด้าน และวิจัยวิธีการนำผลการประเมินไปใช้ประโยชน์
4. ควรทบทวน และการปรับการประเมินอภิमानแบบตอบสนอง แผนการ RME ต้องได้รับการยอมรับเพื่อให้มีการทบทวนและนำไปสู่การปรับปรุงตลอดเวลา ควรนำข้อมูลป้อนกลับจากผู้มีส่วนได้เสีย มาใช้ในการประเมิน RME เพื่อหาจุดแข็งและจุดอ่อนที่จะดำเนินการใช้การประเมินอภิमानต่อไป ในการปรับเกณฑ์การประเมินแต่ละครั้ง จะขึ้นอยู่กับโครงการและกลุ่มที่ไปเก็บข้อมูล นอกจากนี้หากมีการทบทวน RME โดยเทคนิคต่าง ๆ เช่น การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โดย SWOT analysis การทบทวนจะช่วยในการกำหนดประเด็นใหม่ ๆ ของโครงการและการประเมิน

เอกสารอ้างอิง

- กรมพงศ์ พัฒนปกรณพงษ์. (2561). *แนวทางการประเมินหลักสูตร ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยประยุกต์ใช้การประเมินอภิमानและสังเคราะห์การประเมิน*. ปริญญาโท วท.ม. (สาขาวิทยาการการประเมิน). กรุงเทพฯ; บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- สถาบันพัฒนาและรับรองคุณภาพโรงพยาบาล. (2550). *HA UPDATE 2007. เอกสารประกอบการประชุมวิชาการประจำปีครั้งที่ "Humanized Healthcare.. คืบหัวใจ ให้ระบบสุขภาพ" 13 – 16 มีนาคม 2550 ศูนย์การประชุมอิมแพ็ค เมืองทองธานี นนทบุรี* : บริษัทหนังสือดีวัน จำกัด
- สถาบันรับรองคุณภาพสถานพยาบาล (องค์การมหาชน). (2559). *คู่มือผู้เยี่ยมชมสำรวจ*. นนทบุรี
- อำนวยการ ทองศรี (2558). *การพัฒนาแบบตรวจสอบรายการประเมินตนเองเพื่อพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6*. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัย วัดผลและสถิติการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
- Abma, T.A. (2006). *The Practice and Politics of Responsive Evaluation*. American Journal of Evaluation. 27 (1). 31-43
- Stufflebeam, D.L. and Social Impact (2012). *Program Evaluations Metaevaluation Checklist (Based on The Program Evaluation Standards)*. (Online). Available: https://pdf.usaid.gov/pdf_docs/pnady797.pdf
- Sturges Keith M. and Howley, C. (2016). *Responsive Meta-Evaluation: A Participatory Approach to Enhancing Evaluation Quality*. American Journal of Evaluation, v38 n1 p126-137 Mar 2017